

54281

10. SZÁM

ELŐFIZETÉSEK
1936. OKTÓBER
ART. 111/1

Dr. Anna L. L. L.

foto

1936. OKTÓBER

310

50 FILLÉR

A nagyigényű amatőr
legbiztosabb és legtökéletesebb
negatív anyaga

Nagyításokhoz különleges fajta
Ilford brompapirok.

Magyarnyelvű prospektus díjtalan.
Bemutató a képviseletnél!
Exponálási táblázat díjtalan.

ILFORD- lemez, film és Leica-film
Extra finom szemcse!

HYPER- Utolérhetetlen minőség!

PAN Nem drágább
mint más gyártmány!

Beszerezhető a fotóüzletekben vagy a vezérképviseletnél!

F
EHÉR ÉS TSA.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Ilford negatív anyagra felvett
érdekes amatőr felvételeket
korlátolt mennyiségben veszünk.

MŰVÉSZI

fényképezésnél
páratlan előnyei
vannak a

"KORELLEREFLEXNEK"

Könnyen cserélhető tele objektívek és hosszabbító tubusok
egészítik ki a felszerelést. —

Kapható 120. — P-től 312. — P-ig.

(Részletre is.) Kérje az **"F 23"**
árjegyzéket az egyedárúsitótól!

CHMURA IV. Ferenciek-tere 2. sz.

T A R T A L O M

Cikkek: A Foto ankétje. — Alex. Keighley: Magamról és munkámról. — Aszmann Ferenc: Fényképezés és a szerencse. — Schuster Ferenc: Fényérzékenység és szemcse. — K.: Jó tudni.

Műmellékletek: 1. Alex. Keighley: A távol Keleten. 2. Schuster Ferenc: Búcsú. 3. Szöllősy Kálmán: Utazás. 4. Wallner Viktor: Vecsernye. 5. Kósa József: Nehéz probléma. 6. Leonard Misonne: Kód. 7. Dulovits Jenő: A kis torkos. 8. Dózsa Dezső: Nyár.

„FLOU-NET”

(L. Misonne szabadalom)

A szabályozható, tökéletes **lágyszűrő** előtét.

A felvételnél és nagyításkor egyaránt alkalmazható. Hatásában felülmúlja a legjobb lágyszűrő lencsékét is. Kapható a jobb szaküzletekben és a vezérképviselőnél

GALACZ V.

Budapest, IV., Váci-utca 78/80. IV. em. 3.

Prospektus
díjtalan!

Ősszel is...

1. Teljesen szemcsementes!
2. Szűrő nélkül is helyesen adja vissza a tónusokat!
3. Rendkívül tág megvilágítási lehetőség!
4. Fényudvarmentes

OLYMPAN

17/10 DIN
FILM, LEMEZ

A MEGBÍZHATÓ JÓ MINŐSÉG MÁRKÁJA!

Vezérképviselő:

SALZER ENDRE

Budapest, V., Hold-u. 25. Telefon: 1-134-48

**FILMEK
LEMEZEK
PAPIROK**

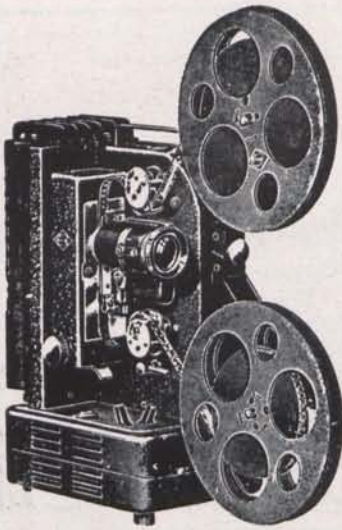

**AMATEUR
KINO
SERVICE**

Fenti készüléket készséggel mutatja be. Kizárólag keskenyfilmmel foglalkozó szaküzlet.

Filmkölcsönzés. Modern laboratórium.

A telefongyári iskolai vetítőkészülékek főügynöksége
Budapest, VIII., Rákóczi-út 23. Telefon: 1-433-99.

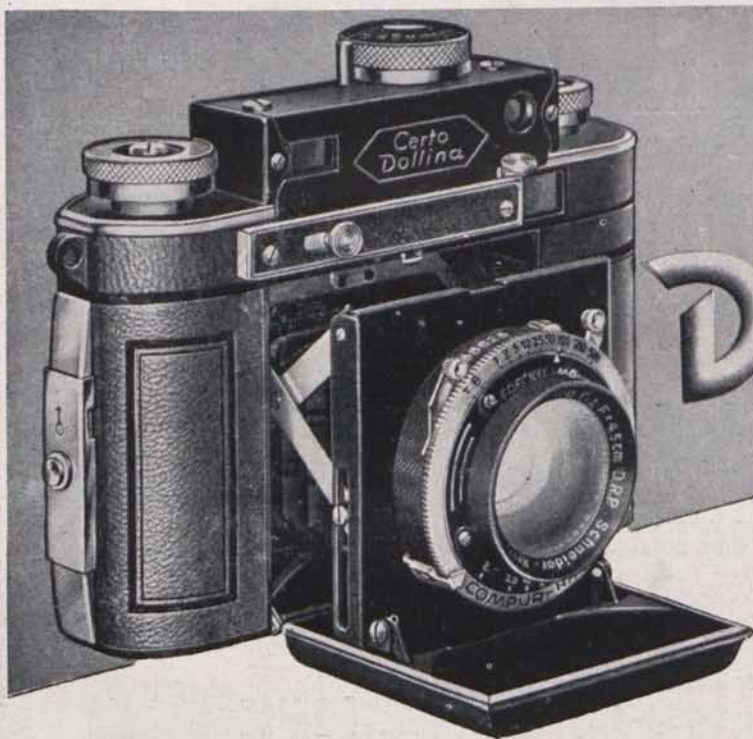
AZ EUMIG INDEX kamarával a filmezés könnyebb, mint egy boxgéppel való fényképezés, mert a film helytelen megvilágítása ezen egyedül álló felvevőnél kizárt dolog, ezt a részét automatikusan elvégzi a beépített fotocella. Ami pedig a film árát illeti, tájékozásul álljon itt, hogy egy kb. 9 méteres film ára, fordító hivatással együtt 4–5 pengő és másfél percig gyönyörködhet annak vetítésében, amikor és ahányszor kedve telik benne.

Eumig felvevőkamarák fotocellával (9,5 mm filmek részére)

Index kamara 1:2.8 fényerejű Meyer Trioplannal, beépített fotocellával P 365.–

EUMIG Grossraumprojektor (nagyteljesítményű vetítő) iskolák, klubok, termek stb. részére, cserélhető 35, 50 vagy 65 mm gyutávú Meyer Kinon I. optikával, 1:1.6 fényerővel, komplett felszereléssel, 2 darab 140 m. szuperorsóval, 250 Wattos izzóval és p'afondlámpával, 8, 9.5 v. 16 mm filmek részére, egyaránt P 610.–

Dollina

Dollina II. beépített távolságmérővel 1:2,9 Steinheil Cassar optikával és Compur zárral, 36 felvételre 24×36 normálkinofilmre ára csak P 196.–

Schneider Xenar 1:2,9 ... .. 5 mm. optikával Comp. Rapid zárral ... .. P 256.–
Zeiss Tessar 1:2,8 ... .. 5 mm. optikával Comp. Rapid zárral ... .. P 290.–
Schneider Xenon 1:2 ... .. 4,5 mm. optikával Comp. Rapid zárral ... .. P 320.–

Mimosa

Mimosa-Patronok mindenféle kiskép készülékhez. Baldina, Contax, Dollina, Leica, Retiná-hoz alkalmas és utántölthető.

Mimosa Extrema és Mimosa Panchroma filmmel töltve ára P 4.60 és 4.70
Mimosa keskenyfilm 9,5 mm. 1 tekercs Oriho ... .. P 3.–
Mimosa keskenyfilm 9,5 mm. 1 tekercs Panchro ... .. P 3.50

VEZÉRKÉPVISELŐK:

SILBERER ÉS FORNÉT

BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 16. SZ.

TELEFON:
1-276-23

EXAKTA

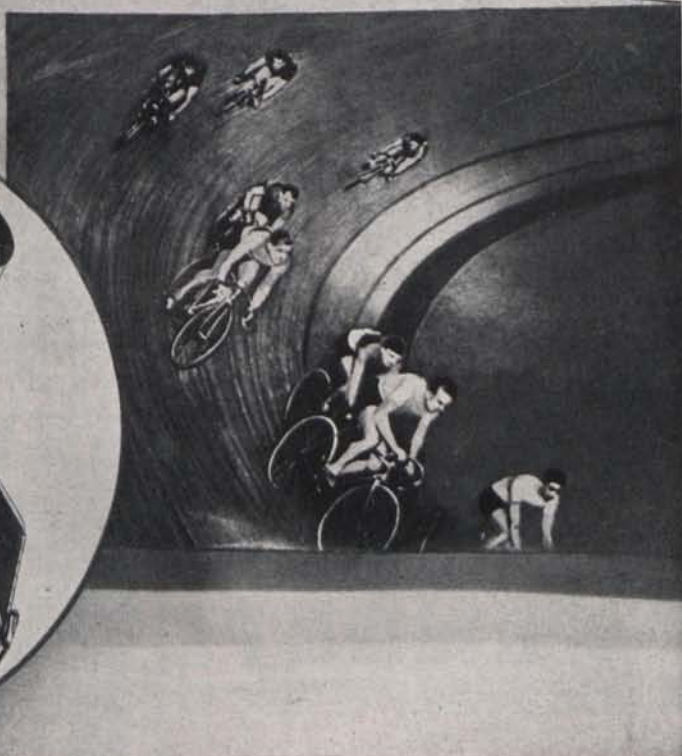

Ideális kisképkamara

esti és éjjeli felvételek részére, fényerős, cserélhető optikája valamint a beépített vacu lámpa automatikus kapcsolása folytán.

Képes árjegyzékkel
szívesen szolgálunk.

Kérjen ismertető árjegyzéket
magyarországi képviselőnkől:

DRESDEN—STRIESEN 224

KULHANEK H. A.

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 8. TELEFON: 1-877-78

Magamról és munkámról

Ennek a cikknek a szerzője: **Keighley Alex.**, Angolország legnevesebb fotografusainak egyike, a „Londoni Salon” egyik megalapítója és a „képszerű” fényképezés egyik előharcosa.

Ez a cikke egyidőben jelenik meg a „Die Galerie”-ban és lapunkban. Az egyidejű megjelenést a „Die Galerie” szerkesztőségének lekötőelőzékenysége tette lehetővé, amelyért ez úton is köszönetünket nyilvánítjuk.

A „Die Galerie” egyébként most ad ki egy Keighley-albumot a mester legjobb 24 képével.

A művésznek, a mesterembernek, a kereskedőnek egyaránt érdekes visszapillantani azokra a befolyásokra, amelyek hivatásának, vagy kedvenc foglalkozásának megválasztásánál elhatározására döntő befolyással voltak; milyen mértékben volt hatása pl. a természetes hajlamnak és mennyiben volt a későbbi fejlődésben része a véletlennek, vagy az adott körülményeknek. Mert hiszen bizonyára meg van annak a határozott oka, hogy miért „éli ki magát” valaki az olajfestésben, másvalaki az akvarellben, ismét más a rézkarcokban vagy fametszetekben és hogy miért specializálják magukat egyesek arcképekben, mások tájképekben.

Ha a fényképezés ma már mindent magába foglaló alkalmazhatóságára gondolok, úgy egészen csodálatosnak találom, hogy fényképező tevékenységemnek kezdete, 53 évvel ezelőtt, egybeesett a modern fényképezés kezdetének időpontjával. Egy beszélgetés alkalmával, melyet 1883-ban a yorkshirei Természetkutatók Egyesületének egyik tagjával folytattam, szó esett az akkori legújabb vívmányról is: a szárazlemezről, amely a kellemetlen, piszkos nedveslemez-eljárást éppen kiszorítani kezdte. Abban az időben kevés szabad időmet rajzolgatással töltöttem és a fényképezéstől azt vártam, hogy lehetővé tesz majd olyan munkákat is, amelyekre különben nem jutna időm.

A szükséges készülék beszerzésénél merültek fel az első nehézségek; abban az időben ezeket a dolgokat még nem lehetett olyan egyszerűen megkapni. Minden egyes cikkért Londonhoz kellett fordulnom és emlékezem, hogy a „lényeges kellékek” első küldeményében egy statívvá együtt kaptam 3 vagy 4 tucat különböző vegyszer-csomagot, amelyek közül néhány még ma is felbontatlanul várja szekrényemben, hogy — hátha még felhasználhatom valamire mielőtt fotografus pályafutásomat befejezem.

Abban az időben fényképezéssel nagyrészt csak néhány hivatásos fényképész és tudós foglalkozott, a „képszerű fényképezés” még mint fogalom is ismeretlen volt. (Úgy tudom Horsley-Hinton volt az első, aki ezt a megjelölést első ízben használta, de mindenesetre ő tette azt népszerűvé.) Az első fényképészeket annyira eltöltötte a hűséges visszaadás csodája, hogy nekik minden motívum tetszett. Egyes lelkes rajongók meg éppenséggel annyira el voltak ragadtatva ettől az új eljárástól — annak dacára, hogy az, az akkori kezdetleges állapotában még csak korlátolt lehetőségeket nyújtott — hogy a fényképezésben látták általában minden képírás egyetlen predesztinált és végérvényes módját. A fényképészeti anyagok és eljárások csakhamar elkövetkezett állandó tökéletesítése tette azután lehetővé a képek bizonyos mérvű befolyásolását és hozta magával a képszerű munkának jobb kifejlődését.

Hathatósan előmozdította ezt a kifejlődést C. W. Hastings, az „Amateur Photographer” kiadója és az első fényképészeti kiállítás megrendezője, amelyen én is résztvettem az akkori idők néhány legjobb fotografusával együtt, kiknek neve annakidején nagyon ismert volt, de azóta, sajnos, úgyszólván teljesen feledésbe merült.

Ezeknek a kiállításoknak egyikén nagy sikere volt képeivel Stieglitz Alfrédnak, a későbbi amerikai képszerű fényképezés vezető egyéniségének. Az első kiállítások egyikén, Leeds-ben 1888-ban, néhány teljesen különleges jellegű kép volt rám nagy hatással. A képek egy akkor még ismeretlen, de később híressé vált névvel, „A. Horsley-Hinton” aláírásával voltak ellátva. Abban a szerencsében volt részem, hogy vele később mint több kiállítás funkcionáriusával találkozhattam és csakhamar jó barátok lettünk. Hinton erős és javító hatást gyakorolt a brit

tájkép-fotografálásra. Az impresszionista iskola tanításai kétségkívül erősen befolyásolták az akkori művész-fotografusokat, mivel azonban sok fényképező úgy látta, hogy törekvései az akkori kiállítások rendezőinél nem találnak kellő elismerésre és szimpátiára, 1890-ben külön csoportot létesítettek, amelynek célja a képszerű fényképezés tökéletesítése volt. Ez az alakulat, mely a „Linked ring” nevet kapta, rendezte még ugyanazon évben a „The London Saloon” néven ismertté vált első kiállítást. Hinton és én ennek az egyesületnek első tagjai között voltunk.

Az előző 1889. évben a „Royal Photographic Society” kiállításán Hinton sajátos képei keltettek nagy feltűnést és ugyanezen a kiállításon szerepeltek az én „White sail” (fehér vitorla) és „Grace before meal” (asztali áldás) című képeim is. A londoni Salon megalakulása óta évről-évre állítok ki ott képeket, közreműködöm a zsűriben és támogatom a Royal Photographic Society kiállításait.

Hosszú éveken át kipróbáltam minden lehető kamerát — egy ízben még a Lancaster „Instantograph”-ot, ezt a súlyos 12×10 hüvelykes (kb. 31×25 cm) nagy kamerát is, amelyet a hozzátartozó ó kazettával és lemezekkel két embernek kellett cipelnie, — kipróbáltam a legkülönbébb Box-, tükrreflex- és miniatűr-kamerákat. De a kedvenc kamerám egy 4¼×3¼"-es (kb. 9½×8¼ cm) Box-kamera maradt, amely annak idején az én saját útmutatásaim szerint készült, sok utazásomon a földgolyó tekintélyes részén hűséges kísérőm volt. „Egyetlen” a maga nemében. Szent meggyőződése, hogy ennek a kamerának valamennyi fényképező egyhangúan szavazná meg az ütött-kopottság nagydíját. Szerkezete felettébb egyszerű: igen szolidan készített fekete fadoboz, védő bemélyedéssel az objektív részére, és packfilmek használatára berendezve.

Különösen ki akarom emelni ennek a kamerának alkalmas voltát tájképfelvételekre. Mindenekelőtt az egyszerű kezelhetőségét, mert hiszen nem kíván semmiféle fölösleges fogást. Azután rendkívüli ellenállóképességét mindenféle viszontagsággal szemben; ez a készülék soha, a legerősebb igénybevétel éveiben sem mondta fel a szolgálatot, noha eleget kellett elviselnie. Néha kíméletlenül ide-oda dobálódott, gyakran le is ejtették. A készülék mindig használatra kész, állandóan velem van és bármikor, bármily hirtelen felbukkanó képtémát, amely valamely váratlan megvilágítás vagy élő staffázs meg-

jelenése folytán adódik, rögtön meg tudok örökíteni. Semmi idővesztéssel — harmonika kihúzása stb. — nem kell számolnom. Az objektívem rendszerint 30 láb (= kb. 9 méter) távolságra van beállítva, a távolság beállítása azonban kis emeltyűnyomással könnyen szabályozható.

A keresője egy különlegesen nagyméretű rálátásos kereső, amely a készülékre nagyon gondosan van felszerelve. Ezeket a keresőket mintegy 25 évvel ezelőtt Shaw konstruálta, de már régen nem gyártják. Keresőm nagy mérete megadja a tükrkamera előnyeit, azok komplikált szerkezetének hátrányai nélkül.

A készülék külsőleg annyira nem feltűnő, hogy igen gyakran tudtam észrevétlenül hasznát venni, ami különösen élő „motívumok” felvételénél fontos. Használható oldalról is és különösen nehéz felvételeknél nem egyszer segítettem magamon oly módon, hogy a készüléket papirosba csomagolva, mint „kézi csomagot” vittem magammal.

Objektívje Görz Dogmar f: 4.5, napvédővel, amelybe egyben a szűrők is beilleszthetők. Hogy készülékem a statívval együtt valamivel súlyosabb, azt szívesen veszem magamra.

Ma már csak panchromatikus filmre dolgozom és igyekszem a helyes kivágást a filmméret lehető legjobb kihasználásával már a felvételnél elérni. Hogy teljesen kifogástalan negatívokat kapjak, mindig bőségesen exponálok, amit minden fényképezőnek nyomatékosan ajánlok.

A hívást csaknem mindig (idő és hőmérséklet szerint) tankban végzem és igyekszem jól fedett negatívokat kapni, mint amilyenek a Karbonnyomásoknál szükségesek. Időközi ellenőrzésre szolgáló próbanyomatokat napfény-papírokra készítek.

Az egyéni beavatkozást illetőleg megjegyezni óhajtom, hogy még a minden egyéni beavatkozást elítélő „puristák” is végeznek képeiken, a kellő szűrő, az előtétlencse megválasztásával, a nagyításnál, stb. bizonyos, a kép jobbátételét célzó beavatkozást. Nem látom be tehát, hogy miért ne mehetnénk egy lépéssel tovább. Hiszen elvégre még a legtökéletesebb felvétel is csak megközelítőleg helyesen adja vissza a tónusok természet szerinti skáláját.

A képszerű fotografiák készítőjének magasabb célokra kell törekednie, mint a pusztán mechanikai tökélyre. Lehet valamely negatív technikailag tökéletes, és képszerűség szempontjából mégis semmitmondó és értéktelen. A mű-

vészi és mechanikai irányú fényképezés közti különbség lényege az objektív és a szem közti különbség. Az objektív meglát és gépies tárgyilagossággal megrajzol a látszögébe eső minden legcsekélyebb részletet. A szem csak a fények és árnyak viszonylag nagyobb felületeit érzékeli. Valamely tárgynak képszerű visszaadása a természetes meglátással hasonlatos. Kétségtelen azonban, hogy minden, a végső cél érdekében gyakorolt beavatkozás csak abban az esetben lesz jogos és indokolt, ha azt azzal a józan mérséklettel alkalmazzuk, hogy ne legyen szembeötlő.

Különböző másolási eljárásokkal végzett kísérleteim arra a meggyőződésre vezettek, hogy egyetlen más eljárás sem tesz túl „erő”-ben, a tónusok gazdagságában és finomságában, a Karbon-nyomáson.

Mint fentebb már említettem, azért kezdtem fényképezni, hogy ez segítségemre legyen majd rajzaim és vázlataim elkészítésénél. Később ugyan a fényképezéssel léptem szorosabb kapcsolatba, de azért a rajzolásról sem mondtam le teljesen; kamerám és vázlatkönyvem gyakran vannak együtt velem. A grafikai művészetek valamelyikének ismerete és gyakorlása a fényképezőnek is hasznára válik. Sokszor fordul elő, hogy a fényképfelvételeim mellett irón-, vagy pasztell-vázlatot is készítek, hogy megrögzítsek oly hatásokat, amelyek a felvétel pillanatában

nem voltak észlelhetők, vagy amelyek néha egyáltalában nem voltak lerögzíthetők. Ily vázlatok azután fényképeim sokkal biztosabb későbbi kidolgozását teszik lehetővé. Különböző a két kifejezőmód változatos alkalmazása üdítő és megtermékenyítő hatást gyakorol mindkét irányban.

Fényképező működésemmek világszerte sok szívélyes kapcsolatot köszönhetek. A következő kis példa mutatja, hogy mily szoros jóviszony keletkezhetik ily módon vadidegen emberek között is. Szíriában a „Baalbek templom” előtt történt. Ott fényképeztem és ugyanezt cselekedte ugyanakkor egy művelt, angolul folyékonyan beszélő „effendi” is. Kameráink révén beszélgetésbe elegyedtünk. Mikor aztán névjegyet cseréltünk, a jó effendi valósággal izgott lett. Ősmert engem, — oh, nagyon jól ősmert engem, a zsebébe nyúlt, elővette a „Photogramms of the year” egy példányát és abban nevetve mutatta egyik képemet. Úgy örült, mintha testvérére, jó barátjára talált volna; nekem ő már régóta igaz barátom volt...

A képszerű fényképezés célja az én fel fogásom szerint: szép tájak vagy egyszerű jelek ábrázolása a fények és árnyak játékaival, — és az a törekvés, hogy visszaadjunk valamit a természet nagyságából, a titokzatosság lehetőségével telített romantikájából és csodás egyszerűségéből.

Alex. Keighley

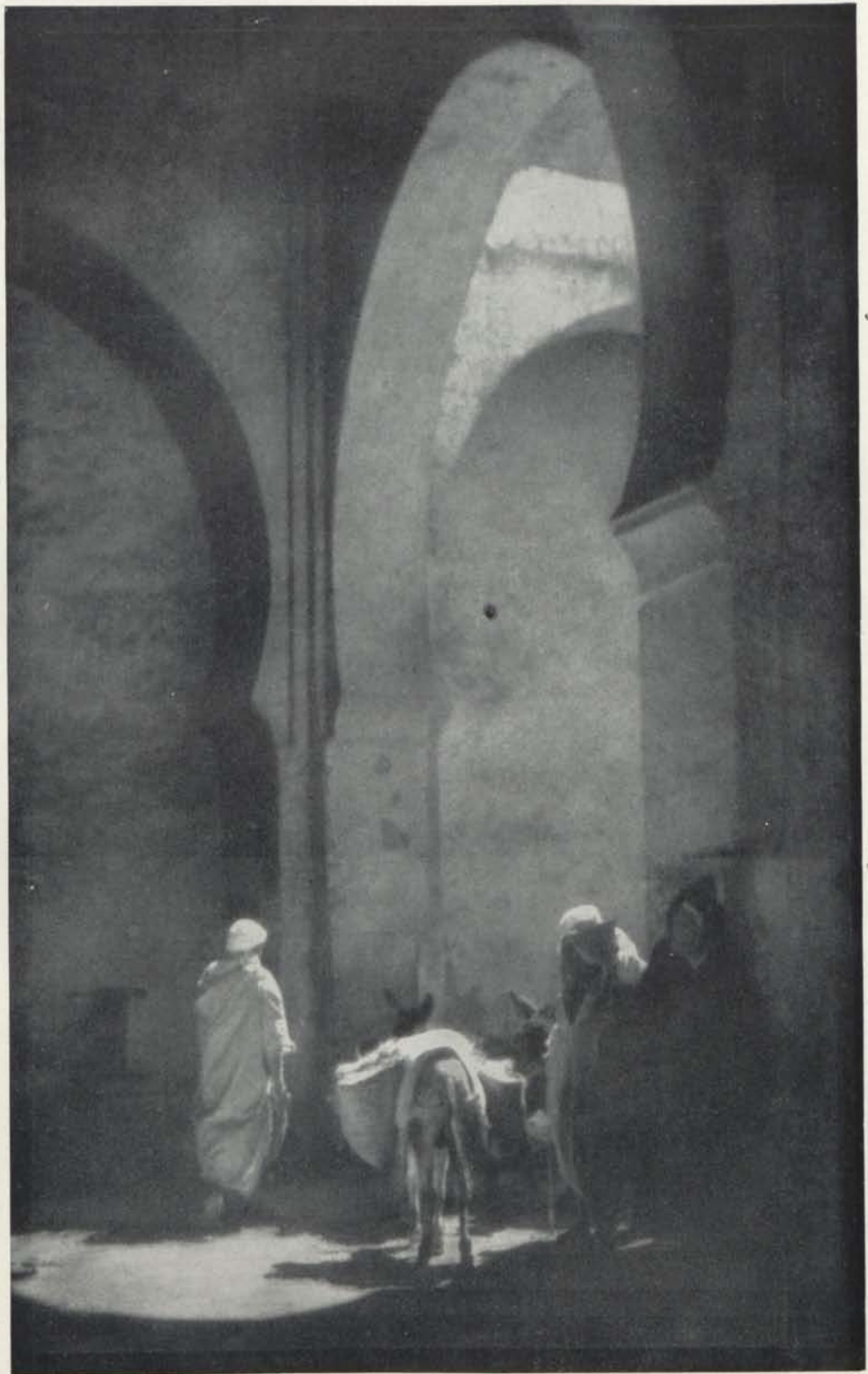
Fényképezés és a szerencse

Nem csak hallottuk, valljuk be, magunk is sokszor hivatkoztunk már a szerencsére. Általában, ha nem sikerült a felvételünk, akkor „pechünk” volt, de ha amatőrtársunk remek képet készített, úgy neki a szerencse egész rendkívüli módon kedvezett. Mint emberi gyengeség, mely hibáinkat tompítani, vagy járatlanságunkat leplezni akarja, ez megbocsájtható. Azonban, mint szokás, — az örökké sültgalambot váró módjára — a szerencsét hívni segítségül olyan dolgokhoz, melyeket behúnyt szemmel kell tudni, ez a túlzás önbizalmunk rovására megy, tehát káros.

Jegyezzük meg: lemezt elejteni, filmet bekarcolni, kazettafedélre exponálni, élességet

rosszul beállítani, gépet elmozdítani, negatívra ujjlenyomatokat kapni, személyt vagy tárgyat félig kifelejteni a kép síkjából — nem pech, hanem ügyetlenség! Igazi pech: jó felvételt gyártáshibás negatívra készíteni.

Szerencsésnek minden századik felvételt nevezhetünk. Ha nevető bébit akarunk fényképezni és bájos képet kapunk, az nem szerencse. Az igazi amatőr addig nem is exponál, míg el nem rendezte témáját úgy, ahogy az a legképszerűbb és nyugodtan kivárja azt a pillanatot, mely felvételéhez a legalkalmasabb. Lőversenyeken bukó lovas fényképezni sem véletlen, a riporter nem a pálya sík szakaszához, hanem a legveszélyesebb gáthoz helyezkedik. A gátnál készült felvétel akkor is jó, ha minden

Alex. Keighley:

A TÁVOL KELETEN.

Schuster Ferenc:
BÜCSÜ.

Szóllósy Kálmán:

UTAZÁS.

Wallner Viktor:

VECSERNYÉRE.

Kósa József:

NEHÉZ PROBLÉMA.

Leonard Missonne:

KOD.

Dulovits Jenő:
A KIS TORKOS.

Dózsa Dezső:

NYÁR.

lovas símán átugratja, akkor is, ha néhány le-
bukik...

Fotobolyongásaink közben sokszor akad
elibénk olyan téma, melyhez, ha 5 perccel
előbb, vagy utóbb érünk, még vagy már nincs.
Ezek az esetek érdekesek, de legtöbb mégsem
olyan ritkaság, hogy azokat először és utóljára
láthattuk volna.

F. R. Ratnagar indiai amatőrnek van egy
gyönyörű képe. (A pesti nemzetközi kiállításon
láttam, három évvel ezelőtt.) Bivalyokat ábrázol,
jellegzetes indiai udvaron. A levegő páratelt, a
napsugár kékben tör magának utai, nagyon

hangulatos és szép a kép... mégis valami
hiányzik belőle. „Véletlenül” a négy bivaly kö-
zül pont egy fekete áll a géphez legközelebb.
A mély árnyék összeolvad a bivaly fekete folt-
jával és furcsa zavaró hatást visz a képbe. Ha
ezt a magyar fotográfia egyik kiválósága fény-
képezte volna, úgy expozíció előtt a fekete bi-
valyt átköttette volna a fehérek közé és így fel-
vétele „csodálatosképpen” kifogástalan lett
volna...

Körülbelül ez a véletlen szerepe a művészi
fotográfiában!

Aszmann Ferenc.

Fényérzékenység és szemcse

Mértékadó amatőrökben már régebben
— pontosabban a 16/10 Din. és ennél maga-
sabb érzékenységű negatív-anyagok piaca-
kerülése óta — suttognak arról, hogy „baj van
az emulziók körül!”

Komoly, sőt komor képpel, nyolc-tízszeres
nagyítókkal vizsgálgatják saját és mások nega-
tívjeit. Hümmögés, fejcsóválás, suttogás, magya-
rázkodás...

Egész bizottság zárkózik be a sötétkam-
rába; hőmérővel az előhívóban, stopperrel a
kézben lesik az eredményt.

Eddig az amatőr fotografálással töltötte
szabad idejét, ma — ha technikailag tökéletes
munkát akar végezni — idejének nagyobb ré-
szét laboratóriumi munka foglalja el, sok haszon-
talan pénzkidrással és idegölő kísérletezéssel és
legtöbbször kétes eredménnyel.

Csak azok az amatőrök, akiknek módjuk-
ban van összehasonlítani több éves negatívjai-
kat a maiakkal, merik nyíltan kimondani, hogy a
színérzékenységben szinte hihetetlenül felfejlő-
dött modern negatívanyag keménységi fokozata
megbízhatatlan, erőtlen, tónusszegény, szemcsé-
zete nem finom.

Ha a negatívanyagok fejlődését figyelem-
mel kísérjük, azt tapasztaljuk, hogy az érzékeny-
ség növelésével egyenes arányban tűntek elő a
negatív fentemlített hibái.

Kérdés, hogy ezekkel a hibákkal szemben
milyen gyakorlati hasznót hozott az amatőrök-
nek az érzékenység növelése. Ha erre a kér-
désre őszintén és minden álszemérem nélkül
akarunk válaszolni, be kell ismernünk, hogy ez
a haszon egyenlő a semmivel.

Ha ugyanis tónushelyes és az árnyékokban
részletdús képet akarunk kapni, akkor ma is
úgy kell megvilágítanunk a negatívot, mint a régi
21 Scheineres korban. A megvilágítás szempont-
jából talán az az egyetlen előny, hogy egyes
negatívanyagoknál az általános színérzékeny-
séget sikerült olyan összhangba hozni a kék szín
iránti érzékenységgel, hogy igen vékony szűrő-
vel, sőt esetleg szűrő nélkül is helyes eredmény
érhető el.

Ez az előny azonban semmiképpen sem nyújt
ellenértéket azért a fáradságos munkáért, időért,
kiadásért, amelyet az amatőrnek áldoznia kell
akkor, ha azt akarja elérni, hogy negatívjai erő,
tónusgazdagság és szemcse szempontjából
egyenértékűek legyenek, — mondjuk, három év
előtti negatívjeivel.

Úgy érzem, hogy éppen nekünk magyarok-
nak, akik negatívtechnikai tudásunknak úgy szól-
ván az egész világ előtt oly sokszor adtuk tanu-
jelét, jogunk van feszegetni ezt a kérdést.

Üzletről van itt szó, kedves amatőrtársaim,
üzletről!

Bizonyára emlékezünk arra a reklámhad-
járatra, amely örömjújongva hirdette, hogy a
fényképezés ma már nem csak egyes kiválaszt-
ottaké, ezt a nemes foglalkozást ma már min-
denki űzheti... hároméves korától az emberi
kor legvégső határáig. Nem kell hozzá sok pénz
sem, elég 10—15 pengő. Körülbelül ezekkel a
jeligékkal kerültek piacra a dobozalakú fény-
képezőgépparódiák.

A „knipszelők” között ez az új üzlet nagy-
szerű talajra talált. Mert ez a nagy tábor —
szinte érthetetlenül — elvárja a fényképezéstől

azt, hogy az magától menjen. Ha valaki például autót akar vezetni, természetesen fogja találni azt, hogy a motor szerkezetét, annak működését, stb. alaposan megismerje. De majdnem kizárt dolog az, hogy valaki a fényképezőgép megvétele előtt könyvet vett volna a kezébe azért, hogy a gép technikájával tisztába jöjjön.

Nem tudom elhallgatni, hogy az egyik fotokereskedőnél tanúja voltam annak, mikor az egyik vevő méltatlankodva bizonygatta, hogy fia az olcsó doboz-gépével mennyivel külön képeket csinál, mint ő maga a technika minden vívmányával felszerelt drága készülékével.

A tőke nem érzélgős. És amikor kiöli a fogyasztóból a kritikai érzéket, eléri célját: hatalmas hozzánemértő fogyasztótábor teremt magának. Ez a fogyasztótábor békés és megelégedett, mert olcsón és fáradság nélkül jut olyan képekhez, amelyek az ő ízlését és igényeit teljesen kielégítik. A dobozos gépek raffináltan készültek: az „amatőrök” ily gépekkel dolgozó nagy tábora megvilágítási, mélységi, élességi problémákat alig ismer. Csak a fényrekesszel együtt középértékre beállított pillanatzárat kell megnyomni és kész a felvétel.

Hát itt van az üzlet, kedves amatőrtársaim! Mert Önök és mindazok, akik verejtékezve ké-

szült képeikkel kiállításokon, képes lapokban, szóval a nagy nyilvánosság műértő része előtt is szerepelnek: a tőkének tulajdonképpen csak reklámot szolgáltatnak, de annak nem tömegfogyasztói s így nem a voltaképeni adófizetői.

Az igazi adózók a dobozos gép tulajdonosai, akiknek a kedvéért a lehetőségig fokozott fényérzékenyséű negatívanyagot kell gyártani, hogy primitív készülékekkel az árnyékokban is kopírozható részleteket kaphassanak. De a negatívnak 10—15-szörös túlexpozíciót is el kell bírnia, mert a dobozos gép pillanatzára napsütéses és borús időben csak egyformán exponál.

Hogy azután ilyen negatív mellett mi legyen a szemcsézettel? Ugyan kérem, ki fog a tőke berkeiben még ilyen csekélységekkel is törődni!

Mi legyen tehát most már a mi tanácsunk? Tessék olyan téma után kutatni, amelyet az Ön modern gépével — mondjuk — tiszszeresen túl kell exponálni. Ha ilyet talál, nagyon kérjük, közölje velünk is. Mi is szeretnők ugyanis kiévezni a túlfokozott fényérzékenyséű negatívanyag **egyetlen** előnyét: azt, hogy... túlexponálható.

Schuster Ferenc.

Jó tudni,

hogyan a Pinakryptoloidat által **zöldre festett körmo**król mely módon távolítható el a kellemetlen színeződés. Mártsuk ujjainkat ecetsavval savanyított 2%-os nátriumnitrit oldatba és utána jól öblítsük le. Ez azonban **nem** alkalmazandó **gyakran**, mivel a fenti vegyi összetétel a bőrt és körmeinket is megtámadhatja. Gyakori eseteknél inkább használjunk finoman összetört horzsakőport, amellyel a megtámadott felületekről könnyen ledörzsölhetjük a piszkos-zöld színeződést.

Ugyancsak a fent említett folyadékkal távolíthatjuk el a **fehértől** is a zöld színeződést, minden további nélkül, azonban óvakodjunk azzal színes szövetet vagy kelmét tisztítani, mivel azok eredeti színét is megtámadja a fenti eljárás;

hogyan a fotocellás megvilágításmérők életkora — gyakorlatilag — korlátlanul vehető. Ugyanis a fotocella bizonyos mértékben mint transzformátor működik, amennyiben a beérkező fényenergiát hasonló mennyiségű elektromos energiává változtatja át;

hogyan a fixáló oldat hatóereje csak 40% oldatig fokozható, azontúl hatóereje, illetve a fixálás gyorsasága csökken. A fixirnátront mindig meleg vízzel oldjuk, mert az oldás kb. 6—8° hőelvonással jár s

ha a fixáló hőfoka 18° alul marad, a fixálás időtartama lényegesen meghosszabbodik;

hogyan nem minden film vagy lemez, — különösen a panchromatikus — bírja el ugyanazt a hívót. Ragaszkodjunk tehát a gyár által megadott receptekhez. De legjobb egyfajta felmet használni, nem pedig mindig újabb és újabb márkától várni az ölb hulló sikert;

hogyan átlagosan finom szemcsét eredményez az alábbi összetételű hívó:

Metol 4 gr, Hydrochinon 2 gr, vízmentes nátrium-sulfid 65 gr, Borax 7.5 gr, víz 1000 gr.

Ez az összeállítás egyúttal a leggyorsabb finom szemcse-hívó, mivel 3 perc alatt dolgozza ki a negatívot;

hogyan a beállott **összettel** mely témákat keressen az amatőr? Erdei jeleneteket ellenfényel, kora délelőtt, vagy késő délután, hosszúára vetett árnyékkal. Születi jeleneteket, lehetőleg sorozatban. Gyümölcs-csendéletet. Természetesen modern, újszerű felfogásban. Mindig inkább keveset, de kifejezőt, mint tömeget. Törekednünk kell anyagszerűsége, a fények kellő elhelyezésére. A falu népe ilyenkor tartja az esküvőket. Akad sok helyütt búcsú, ahol mindig elcsíphetünk egy-egy jó képet. Ügyeljünk a megvilágításra, mert fényben már szegények vagyunk. Inkább többet exponáljunk. A pan-anyagoknál, különösen délután, szűrőt már nem kell alkalmaznunk.

K.

London Salon of Photography:
1936 szeptember 12—október 10.
Beküldési határidő: 1936 szept. 2.

Nemzetközi fényképképzőállítás, Budapest (MAOSz):

1936. évi október 24—november 9.
Beküldési határidő: 1936 szept. 15.

Jubiláris országos művészi fényképképzőállítás Sopron (1906—1936):

1936 szeptember 6—20. Beküldési határidő: 1936 augusztus 15. Beküldhető legfeljebb 4 kép. Nevezési díj személyenként 3 pengő. MAOSz-tagoknak 2 pengő, mely összeg Horváth Mihály pénztáros (Jéhn-gyógyszertár), Sopron, címre küldendő be.

ő tréfás méltatlankodással jegyezte meg:

— A minap a Clubban ismeretlen tettesek kezén eltűnt a csőfogó, — most meg engemet pellengéreznek ki, hogy elvittem a pálmát...

Hallja ezt Szunyog, — a Club altisztje, aki a kiállítási helyiségben éppen a virágdíszet locsolgatta. Felháborodva szólalt meg:

— Kérem, a Stolz nagyságos úr innen nem vitt el semmiféle pálmát, mert itt pálma nem is volt!

Krónikás.

Eladó

kifogástalan állapotban lévő, alig használt, h i b á t l a n

NAGYÍTÓ- ÉS VETÍTŐ-GÉP.

Horizontális alakú. Eugen Pogade-féle gyártmány. 9 × 12, 8 × 10,5, 8,5 × 8,5 és 6 × 9 nagyságú betétekkel. :: Villanyvilágítás-felszerelés.

Vetítőtáblán 120 × 120 cm.

Cím a kiadóhivatalban.

Különösen a l k a l m a s iskoláknak, egyesületeknek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

L. J., Pápa. Köszönjük a szíves figyelmet és a jóleső elismerést. Tekintve, hogy két ismerőse is óhaját vidéki pártoló tagunk lenni, a szükséges jelentkezési íveket elküldtük.

N. Károly, Pécs. A „Foto” összes eddig megjelent számait elküldtük, kivéve az első számot, mely, sajnos, teljesen kifogyott.

K. R., Szeged. Beküldött képei nemcsak a kezdőnek válnának becsületére, hanem alkalmas nagyításban a 2 és 7 jelzésű, bármely nemzetközi kiállításon is díjat nyerne. Utalunk lapunk októberi számában közzétett nagy fényképpályázatunkra, hol értékes díjakkal jutalmazunk jó képeket, akár kezdő, akár kiforrott amatőröktől. Hasonló új tehetségeket keresünk. Egy kezdő sem tudja elbírálni, hogy benne mily tehetség szűnnyad. Tehát félre az álszeméremmel, tessék előre törni!

Főszerkesztő: **KÓSA JÓZSEF**

Felelős szerk.: **WANAUS JÓZSEF**

Felelős kiadó: **HABEKOST JENŐ**

Ifj. Kellner Ernő Budapest, V, Csáky-u. 10.

Ki vitte el a pálmát?

A Photo-Club egyik háziképzőállításának megnyitása után történt...

Az egyik napilap a kiállításról szóló referációjában egyebek közt ezt írta: „... a pálmát Stolz Róbert vitte el...”

Amikor ezt a kritikát Stolz Róbert tagtársunknak gratulálva megmutattuk,

Október havában megjelenő

FOTO

ÉVKÖNYVUJDONÁSGOK!

Photofreund Jahrbuch 1937.

Deutscher Kamera Almanach 1937.

Das Foto-Jahr 1937.

Beszerezhetőek:

HASENFELD OSZKÁR

fotoszakkönyv kereskedésében

Budapest, VII., Erzsébet-körút 14. fsz. 1.

Telefon: 1-367-20.

SZENES MÁRTON

fotokereskedő

Főüzlet: **IV, Károly-körút 16**
Telefon: 1-891-66

Fiókiüzletek: **VI, Teréz-körút 41**
Telefon: 1-124-71

Most nyílt meg: **VI, Teréz-körút 1/c**
Telefon: 1-259-66

Ujpest, Árpád-út 62
Telefon: 2-957-49

A „FOTO”

**fényképpályázat
1. sz. szelvénye.**

Jelige: .....

Kérjen mindenütt

Eisenberger

*lemezeket-,
csomag és
tekercsfilmeket
ortho és pan
érzékenységben*

„Special“ fotoalbum ajándék betölthető képek részére.
Kapható: **Mindel** albumgyártónál Budapest, VI. Szív-utca 39/b sz.
Telefon: 1-271-46

REFRACTIO
A TÖKÉLETES **FOTOLABORATÓRIUM**
BUDAPEST, IV. FERENCIEK-TERE 1

Roland

Plasmat 2, 7.

**Kereső és
távolságmérő
egy képben**

Filmszámláló

A PHOTO-CLUB

Magyar Amateurfényképezők Országos Egyesülete
BUDAPEST, IV., FERENCZ JÓZSEF-RAKPART 17
— az ország legrégebbi fotoamatőr-egylete —

teljes felkészültséggel szolgálja a fotokultúra terjesztését. Tökéletes felszerelés: az ország legnagyobb műterme, 3 nagyítógép, 4 sötétkamra, másoló, mosó, szárító és fényesítő berendezések. Állandó hőmérséklet (központi fűtés). Modern könyvtár. Nagyszámú bel- és külföldi vezető szaklap.

Tagsági díjak:

budapesti és budapest-környéki rendes tagok részére évi	28.— P
budapesti és budapest-környéki pártoló tagok részére évi	10.— P
vidéki rendes tagok részére évi	14.— P
vidéki pártoló tagok részére évi	5.— P

Minden **rendes** tag a „FOTO” havi folyóiratot **díjmentesen**, minden **pártoló** tag a „FOTO” havi folyóiratot **50% kedvezmény**nyel, tehát évi 3.— pengő előfizetési díj mellett kapja.

Közelebbi felvilágosítást és jelentkezési íveket készséggel ad a „PHOTO-CLUB” vezetősége:

Budapest IV., Ferencz József-rakpart 17

Amatőrök! Lépjetek be a Photo-Club-ba!

WANAUS JÓZSEF

FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLET

BUDAPEST, IV., SÜTŐ-U. 2

Deák Ferenc-tér sarok

TELEFON: 1-813-26

Olvassátok a „FOTO“-t!

Kérje

fotoszaküzletében

a „BERGMANN”
filmet, lemezt és papírt
A hűségért hűséget kap
mert a „BERGMANN”
anyagnál csalódás nem érheti

Vezérképviselőt:

SINGER SÁNDOR

**Budapest,
IV., Irányi-utca 21-23.**

Telefon: 1-854-18.

Foto cikkek

frissen és olcsón kaphatók

Buchwald Bernát

fotoszaküzletében

Budapest VII, Wesselényi-u. 33

Állandóan friss nagyméretű (30×40
cm. is) brompapírok és lemezek
darabonként is kaphatók!

Nézze meg a Belváros
legmodernebb fényké-
pészeti szaküzletét, ahol
régi avult gépét modern gép-
re előnyösen átcserélheti!

„FEHER OPTIKA”

látó- és fényképezési cikkek szak-
üzlete megnagyobbított helyiségében
nagy felkészültséggel áll igen
tisztelt ügyfelei rendelkezésére

Budapest, IV., Múzeum-kr. 2. T.: 1-421-81.

Hock és Kiss

precíziós műszerészek

Fényképezőgépek és
töltőtollak

szakszerű javítása

**Budapest, IV.,
Kossuth Lajos-u. 1**

(Ferenciek bazárában)

Telefon: -897-45

Műhelyünk elismert!

Forduljon bizalommal hozzánk!

Passepartout és keretet

Készíttessen

Lorenz-nél

Budapest, IV., Károly-körút 3

Telefon:
1-408-63

A „FOTO” PÁLYÁZATA

A „FOTO” pályázatot hirdet, amelyen részt vehet minden magyar foto-amatőr.

A pályázat 2 csoportból áll.

Az első csoport tulajdonképpen tehetségkutató és ezért azoknak az amatőröknek szól, akik a képeikkel még nem pályáztak, illetőleg azokkal pályadíjat nem nyertek. Ennélfogva pályázhatnak az egészen kezdő amatőrök is.

A második csoportban már csak a haladó és a beérkezett amatőrök vehetnek részt.

A témakört, amelyben a pályamunkák mozogjanak, a „FOTO” egyik csoportban sem kívánja megszabni. Sőt korlátozni sem. Annak megválasztása teljesen a pályázótól függ. Hasonlóképpen szabadon választhat a pályázó bármely kidolgozási módot, kopirozási eljárást, papírost stb.

Kikötésként szerepel mindössze, hogy:

1. a kép 9×12 cm-nél kisebb és 13×18 cm-nél nagyobb nem lehet és
2. a beküldött képek ne legyenek kartonra vagy másként montírozva.

A zsűri által díjazásra érdemeseknek talált pályázati képek kiállításon lesznek megismerhetők. Mindkét csoportban 50—50 díj kerül kiosztás alá.

I. CSOPORT:

4 bronzszobor,
10 ezüstplakett,
20 bronzplakett,
4 24×30 fotoalbum,
2 modern fotoképkéret,
10 márkás fotoanyagok.

II. CSOPORT:

6 bronzszobor,
10 ezüstplakett,
20 bronzplakett,
4 24×30 fotoalbum,
2 modern fotoképkéret,
8 értékes fotoanyag.

A „FOTO” jelen és következő 11-ik számában szelvény található, amelyet, aki pályázni óhajt, vágjon le és pályázati képeihez mellékelve a „FOTO” szerkesztőségébe küldjön be. A szelvények nélkül beküldött képeket, a pályázat szempontjából nem vehetjük tekintetbe.

A pályázók a pályázat csoportjára több képet is küldhetnek be. A képekhez lezárt jelígyés borítékot kell csatolni, — a borítékon feltüntetve egyúttal, hogy a kép az I. vagy a II. pályázati csoportra szól-e. A pályázati kép hátlapjára fel kell írni a kép címét és a jelígyét.

A „FOTO” fenntartja magának a jogot, hogy a díjnyertes képeket közölje.

A pályázati képek beküldési határideje: **1936. évi november hó 15-e.**
A zsűri döntése és a kiállítás megnyitása: **1936. évi december hó 13-a.**
A kiállítás berekesztése és a díjak kiosztása: **1936. évi december hó 20-a.**

A kiállítás bezárásán jelen nem lévő díjazottak részére a díjat a „FOTO” postán, vagy Budapesten küldönc útján juttatja el.

Elkészve beküldött pályázati képek csak a „FOTO” legközelebbi, — előreláthatólag 1937 tavaszi — pályázatán kerülhetnek majd elbírálás alá.

A „FOTO” szerkesztősége.

MOST JELENT MEG

ALEX. KEIGHLEY FOTOALBUMA

30×32 cm. NAGYSÁGBAN
24 POMPÁS MŰMELLÉKLETTEL
A SZERZŐ AUTOGRAMMJÁVAL

ÁRA 16.50 P

KIADJA: A "GALERIE" WIEN, VI. LINKE WIENZEILE 48

DIJMENTES AMATŐR-FOTO TANFOLYAM

a **PHOTO-CLUB** Magyar Amatőrfényképezők Országos Egyesülete
(IV., Ferencz József-rakpart 17. Telefon: 1—825—88)
1936—37. évi díjmentes amatőr foto-tanfolyama:

Művészeti vezető: **KÓSA JÓZSEF**
Műszaki vezető: **HABEKOSZT JENŐ**

I. RÉSZ

1	Október 8, csütörtök	A fényképezés művészete.	br. Kaas Albert
2	Október 15, csütörtök	Mit kell tudni a kezdő amatőrnek a fényképezőgégről és a lencséről?	Habekoszt Jenő
3	Október 22, csütörtök	Korszerű előhívási módok és előhívók ismertetése. (Gyakorlati bemutatással.)	Schuster Ferenc
4	Október 29, csütörtök	A negatív anyagok ismertetése és helyes alkalmazása. Negatív hibák és azok kiküszöbölése.	Kósa József
5	Nov. 5, csütörtök	Megfelelően alkalmazott szűrő tónushelyes képet eredményez. (Vetítéssel.)	Buzay Béla
6	Nov. 12, csütörtök	Negatív anyagok megvilágítása. (Expozíció.) (Vetítéssel.)	Habekoszt Jenő
7	Nov. 19, csütörtök	Másolás. (A hallgatókat magukkal hozott negatívjaikról megtanítjuk másolni.)	Városov Gyula
8	Nov. 26, csütörtök	Nagyítás. (Rövid elméleti előadás után a hallgatók megtanulják a nagyítás gyakorlati részét.)	Kósa József
9	Dec. 3, csütörtök	Person-eljárás. (Gyakorlati bemutatással.)	dr. Wohl György
10	Dec. 17, csütörtök	Positiv retus, fényesítés, kasírozás. (Gyakorlati bemutatással.)	Buzay Béla

Az előadások kezdete pontosan 18 óra 30 perc.

Netán szükségessé váló sorrendi vagy egyéb változásokat a „FOTO“-ban fogunk közzétenni.

A tanfolyam II. részének sorrendje a „FOTO“ decemberi számában!

Az Elnökség.